

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2750/2020
19.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца Општине Ивањица, коју заступа законски заступник Правобранилац Општине Ивањица, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Велисав Мићић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 159/19 од 05.11.2019. године, у седници већа одржаној 19.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 159/19 од 05.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ивањици П 361/2018 од 22.10.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиоцу на име неоснованог обогаћења исплати укупно 861.300,00 динара, са законском затезном каматом на појединачно опредељене износе као у том ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати 139.739,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 159/19 од 05.11.2019. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда тако што је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име неоснованог обогаћења исплати износ од 861.300,00 динара, са законском затезном каматом на појединачно опредељене износе као у том ставу изреке. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 95.750,00 динара.

Против правноснажне пресуде другостепеног суда тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитијући побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14 и 87/18), Врховни касациони суд је оценио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, обзиром да правило о оцени доказа из члана 8. ЗПП у поступку пред другостепеним судом се примењује само у ситуацији када се другостепена одлука доноси после расправе одржане пред тим судом. Битна повреда из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку на коју се ревизијом указује, није предмет испитивања у ревизијском поступку.

Према утврђеном чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, одлуком тужиоца Општине Ивањица од 23.02.2009. године расписан је оглас за давање у закуп неизграђеног јавног грађевинског земљишта на к.п. .. у површини од 6 м², (власништво тужиоца) ради постављања киоска за обављање трговинске делатности путем шалтерске продаје. Тужени је поднео пријаву за учешће у поступку јавног надметања и дао најбољу понуду у износу од 4.350,00 динара по 1 м². На том јавном надметању је учествовао и син туженог ББ. Решењем Скупштине општине Ивањица на седници од 12.06.2009. године 01 бр.463-3/09 од 12.06.2009. године, туженом је дато у закуп предметно грађевинско земљиште ради постављања киоска за обављање привредне делатности путем шалтерске продаје. Према наведеном решењу, тужени је био у обавези да у року од 15 дана од пријема решења са ЈП „Дирекција за путеве, грађевинско земљиште и изградњу“ Општине Ивањица закључи уговор о закупу, с тим што је пре закључења наведеног уговора био у обавези да дирекцији поднесе пројекат са премером и предрачуном рушења и да износ новчаних средстава из премера и предрачуна депонује код дирекције. Независно од наведене обавезе закључења уговора о закупу исти међу парничним странкама није закључен, нити је тужени платио накнаду за лицитирано и добијено земљиште тужиоца, при чему је у утуженом периоду омогућио да наведену локацију користи његов син за обављање привредне делатности. Вештачењем је утврђено да месечна закупнина спорне локације површине од 6 м² по излицитираној цени закупа од 4.350,00 динара по м², износи 26.100,00 динара месечно, те да у периоду од 01.07.2009. до 31.03.2012. године (33 месеца), у ком је локација коришћена без закљученог и овереног уговора о закупу, неплаћена накнада за коришћење спорне локације износи 861.300,00 динара.

Тужбом у овој правној ствари тужилац тражи да се тужени обавезе на исплату стеченог без основа јер је у периоду од 01.07.2009. до 31.03.2012. године користио земљиште без закљученог уговора о закупу а да за коришћење земљишта није плаћао накнаду.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев налазећи да у конкретном случају нема услова за примену стеченог без основа према члану 210. Закона о облигационим односима, јер у спорном периоду тужени није био у непосредној државини предметног грађевинског земљишта обзиром да је наведено земљиште са постављеном трафиком у спорном периоду користио син туженог.

Врховни касациони суд налази да је побијаном одлуком правилно примењено материјално право када је преиначена првостепена пресуда и усвојен тужбени захтев. па се ревизијом неосновано оспорава правилност примене материјалног права. Наиме, употреба туђе ствари у своју корист регулисана је чланом 219. Закона о облигационим односима који прописује да када је неко туђу ствар употребио у своју корист ималац може захтевати независно од права на накнаду штете или у одсуству ове да му се надокнади корист коју је неко лице имало од употребе туђе ствари. Ради се о посебном виду стицања без основа који истовремено захтева да морају бити испуњени општи услови стицања без основа прописани чланом 210. Закона о облигационим односима, јер је суштина да на страни једног лица постоји увећање (обогаћење) услед умањење имовине на страни другог лица, а да тај прелаз имовине нема свој основ у правном послу. Из тога настаје облигациони однос у коме је обогачени дужник, а осиромашени поверилац.

Имајући у виду наведено, у конкретном случају, извор спорног облигационоправног односа јесте стицање без основа односно његов посебан вид прописан чланом 219. ЗОО, јер између тужиоца као власника грађевинског земљишта и туженог као лица коме у поступку јавног надметања предметно земљиште додељено у закуп, није дошло до закључења уговора о закупу, а који је услов пуноважног коришћења тог земљишта. Тужени је ступио у посед наведеног земљишта (власништво тужиоца) самим доношењем решења тужиоца од 12.06.2009. године и био у његовој посредној државини, јер је исту држао односно користио преко свог сина коме је омогућио обављање делатности, без закљученог уговора о закупу. Услед наведеног тужени је пасивно легитимисан и правилно обавезан на накнаду остварене користи у висини излицитиране закупнине која је одређена одлуком од 12.06.2009. године о давању земљишта у закуп за сваки месец коришћења. Ово с`тога што се за тај износ, који тужени није платио, неосновано увећала његова имовина а умањила имовина тужиоца.

Неосновани су наводи ревизије којима се указује да је тужилац у овом поступку требало да доказује висину користи коју је тужени као посредни држалац остварио коришћењем предметног земљишта, јер је туженом спорна парцела дата у закуп по закупнини коју је понудио на јавном надметању, па је висина остварених користи туженог због коришћење грађевинског земљишта тужиоца без правног основа правилно одређена у висини месечне излицитиране закупнине за сваки месец коришћења у утуженом периоду.

Материјално право је правилно примењено и у погледу обима враћања. Сагласно члану 214. Закона о облигационим односима, када се враћа оно што је стечено без основа, дакле и у случају примене члана 219. Закона о облигационим односима морају се вратити и плодови и затезна камата, ако је стицалац несавестан од дана стицања, а иначе од дана подношења захтева. Тужени је несавестан стицалац јер је држао, односно користио земљиште тужиоца без правног основа иако је, према утврђеним околностима конкретног случаја, знао и морао знати да на тај начин поступа супротно условима под којима му је земљиште дато у закуп одлуком тужиоца, па је вредност остварених користи правилно досуђена у висини излицитиране закупнине за сваки месец коришћења, са каматом од стицања до исплате.

Како се и осталим наводима ревизије не доводи у сумњу правилност побијане одлуке, Врховни касациони суд је на основу члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић